

AG-Fisk
norden

matís

Saga, hefðir og menning tengd saltfiski

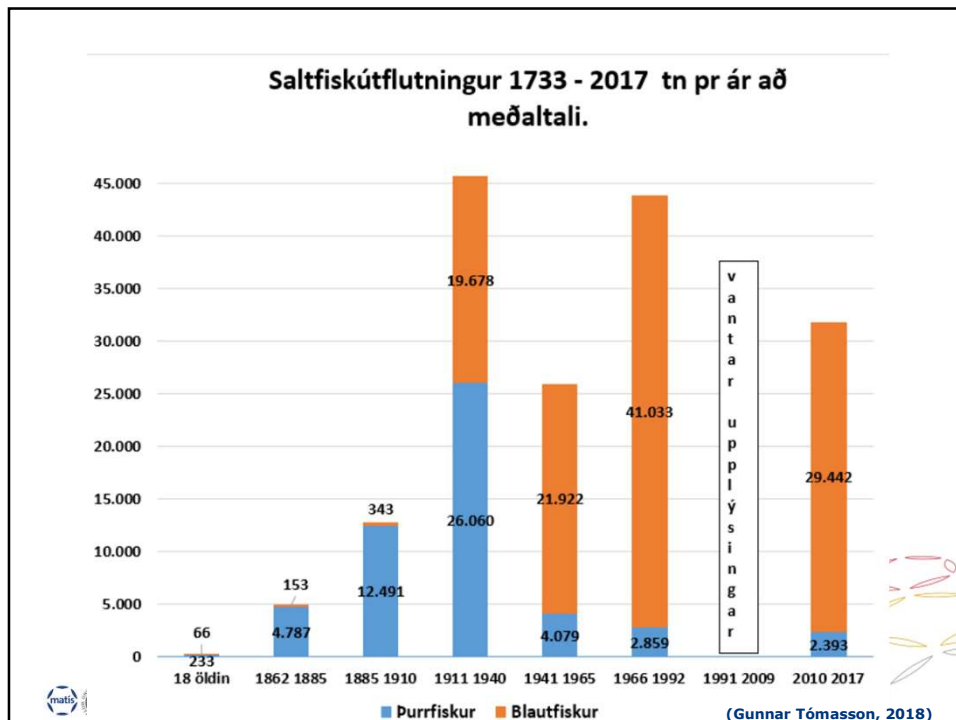
Sigurjón Arason
Yfirverkfræðingur Mátis ohf.
Prófessor, Háskóli Íslands

UNIVERSITATIS ISLANDE
SIGILLUM
ISF

Saltfiskvinnsla áður fyrr

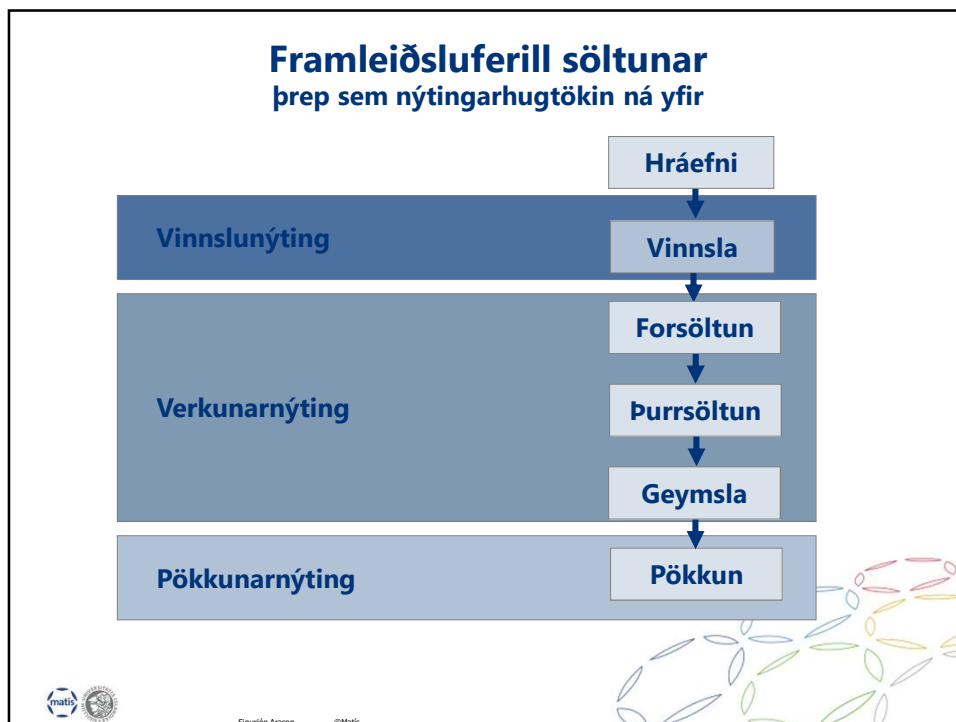
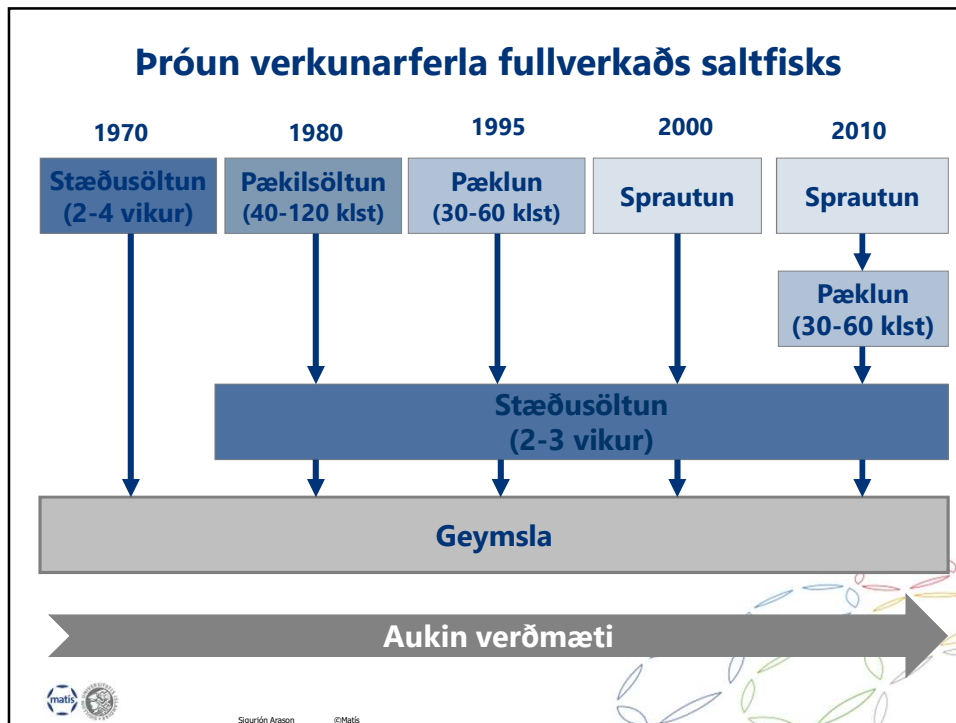
Verkunaraðferðir, mismunandi tegundir
saltfisks og útvötnun

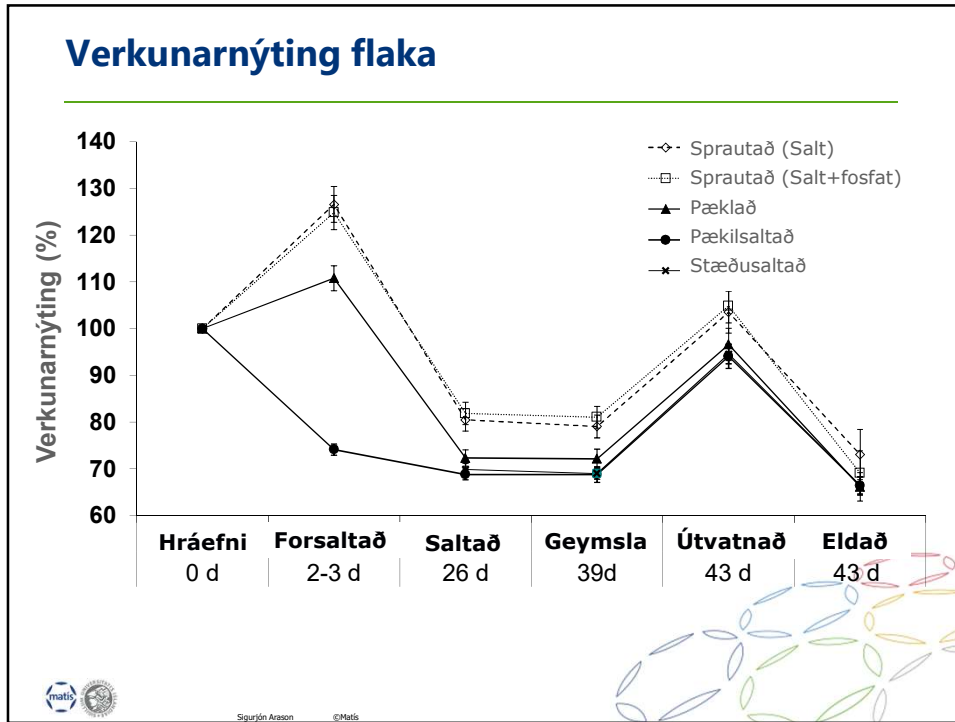

Sigurjón Arason

©Matis

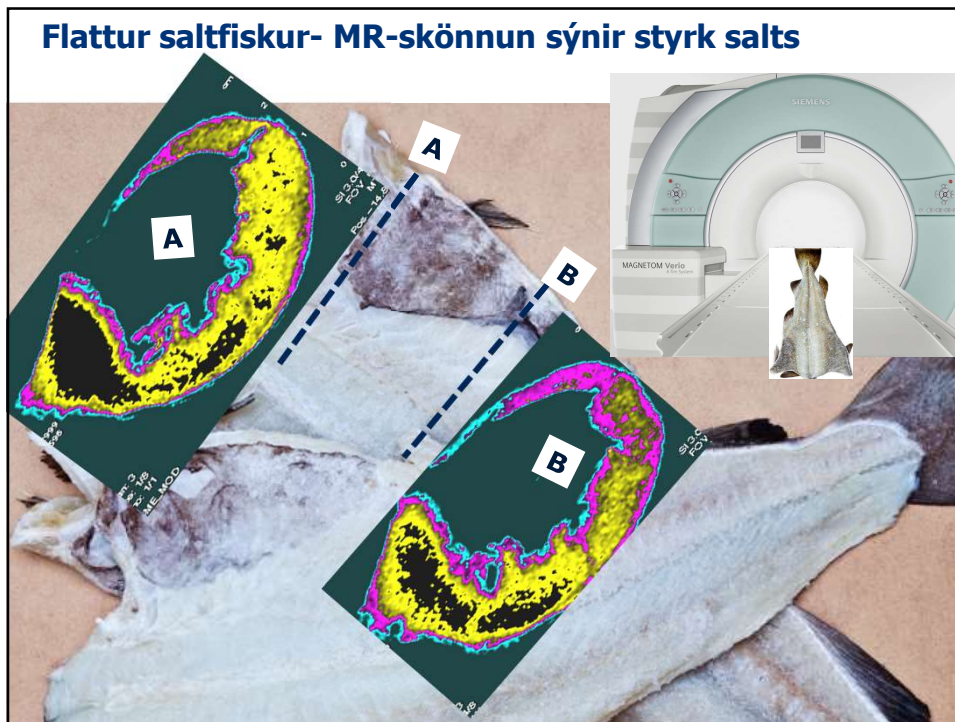
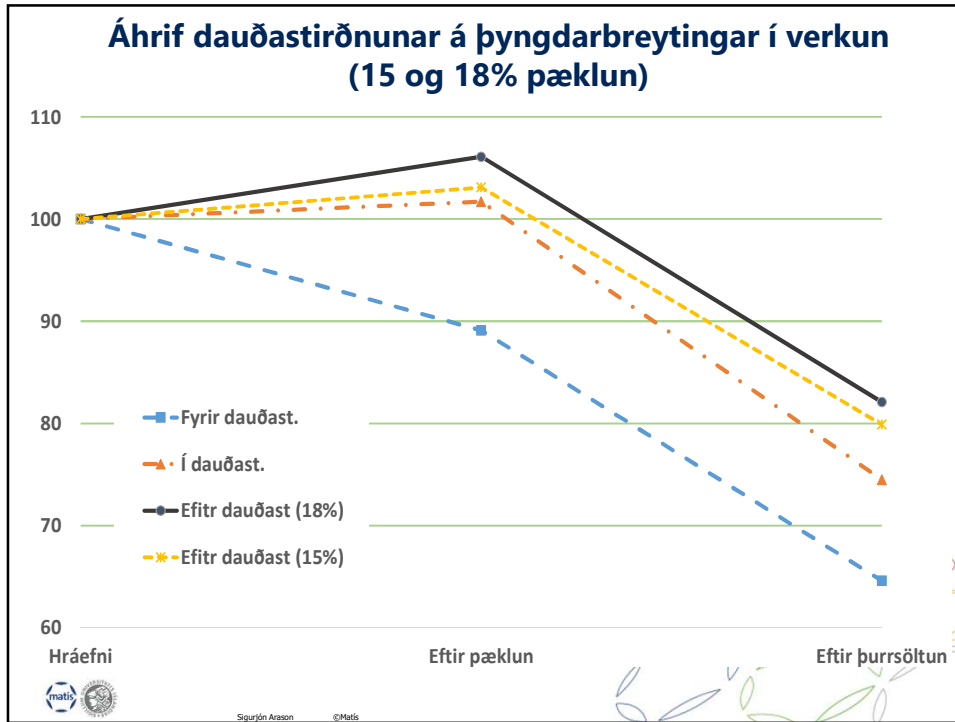

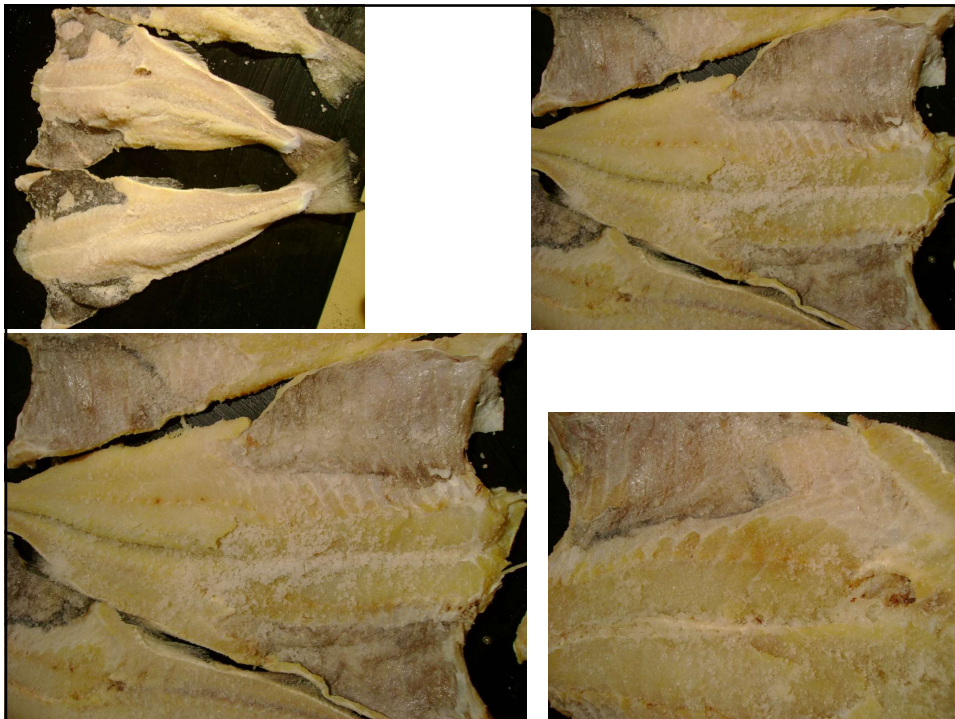
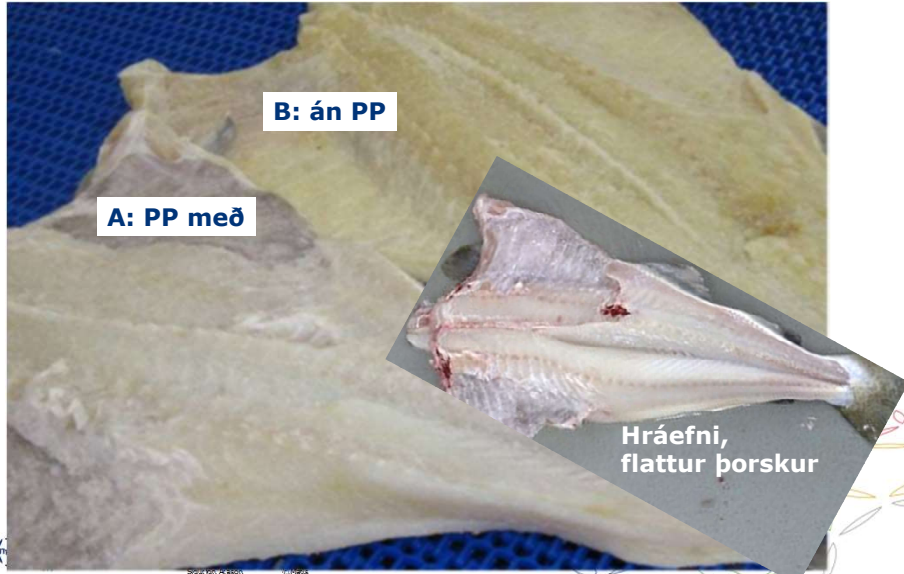
Áhrif dauðastirðunar á þorskflak, geymt við 2°C í 24 klst

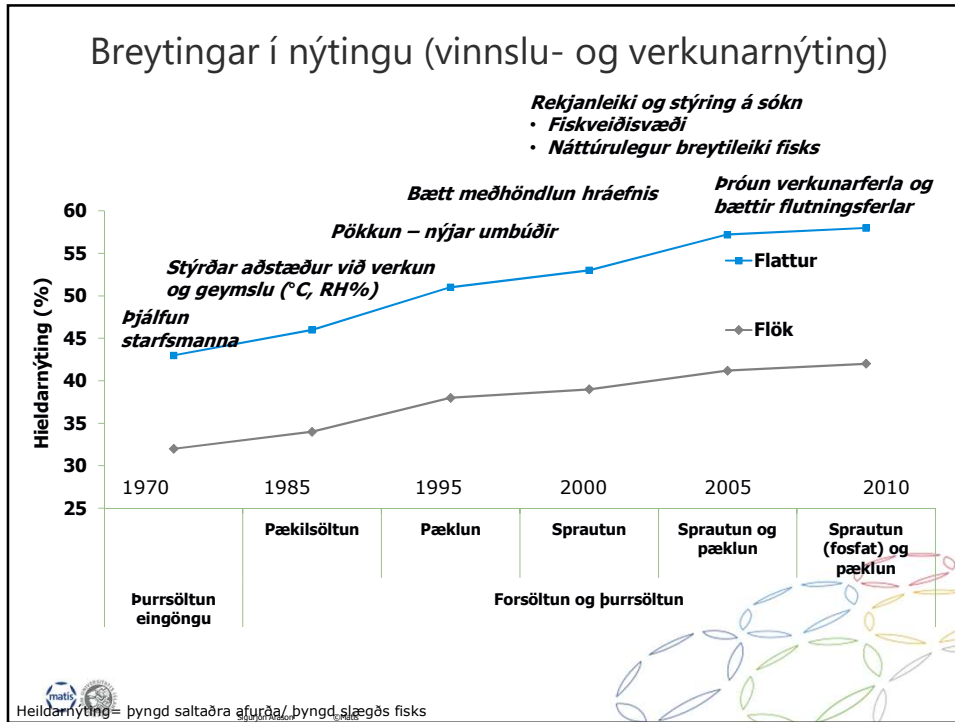

Áhrif fjölfosfata á söltun þorskvöðva

Fjölfosföt (PP) varðveita náttúrulegan lit fiskvöðva, virkar sem andoxunarefni

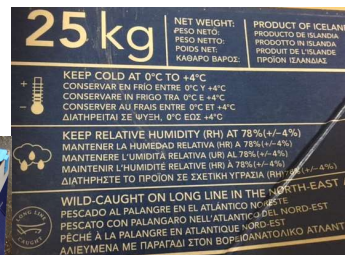

Geymsla

Stýrðar aðstæður

Hiti (0°C) og loftraki (78%)

Útvötnun

- ✓ Hlutfall á milli salts- og vatnsflæðis
- ✓ Stærð og þykkt fisksins
- ✓ Flattur fiskur eða flök
- ✓ Heil eða skorinn í sundur
- ✓ Hlutfall á milli vatns og fisks hefur áhrif á salt- og vatnsflæði, meira vatn - hærra hlutfall
- ✓ Útvötnun í rennandi vatni
  - ✓ Minni nýting - mikið magn af vatni
- ✓ Lágt hitastig til að draga úr skemmdarferlum

Sigurjón Arason

©Matis

Útvötnunarferli (1)

Flök- skorin í bita

1. Þrep - lagt í bleyti í ferskt vatn

Hlutfall fiskur:vatn = 1: 6

Tími: 25-40 klukkustundir.

2. Þrep - skipt um vatn eftir 1. þrep

Hlutfall fiskur:vatn = 1: 6

Tími: 40-80 klukkustundir.

Breytingar á vatns- og saltinnihald fisks

Eftir þrep 1; 80% vatn og 5% salt

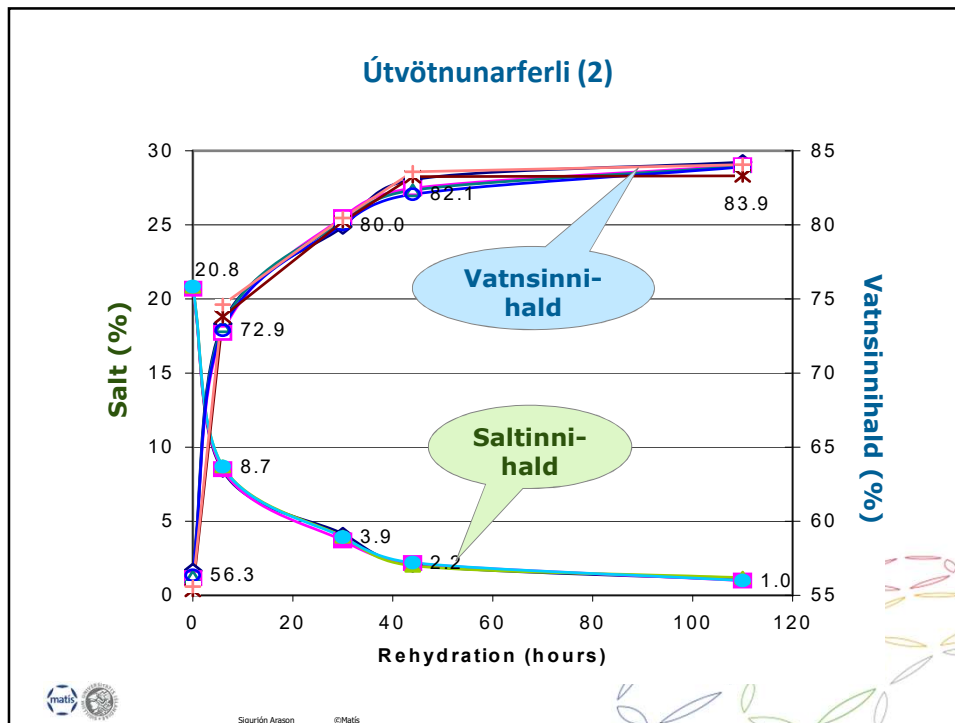
Eftir þrep 2; 84% vatn og 1% salt

Sigurjón Arason

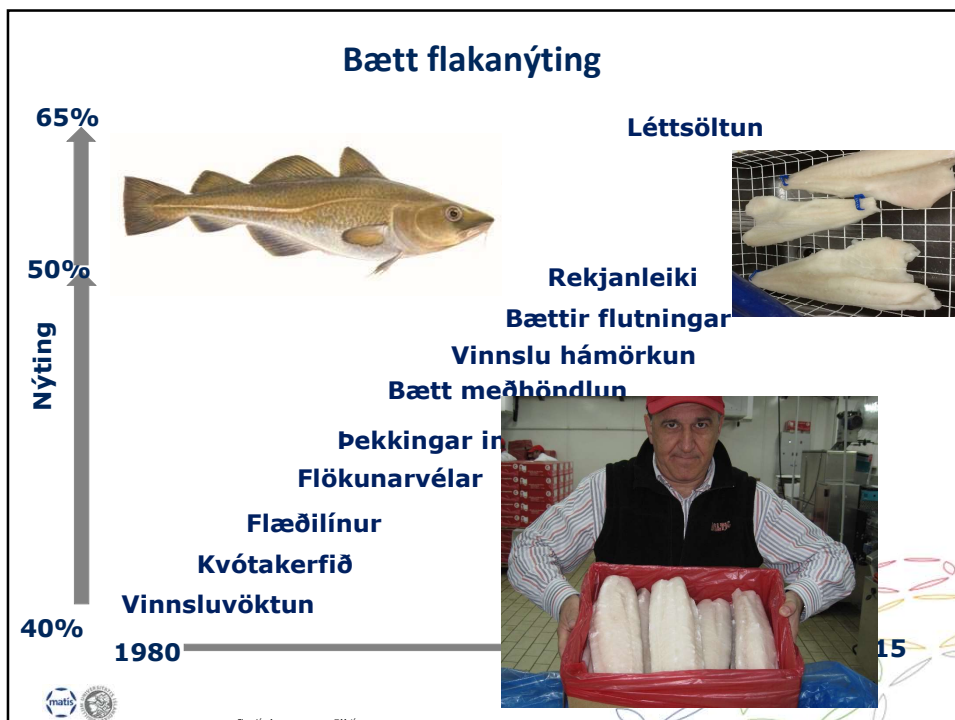
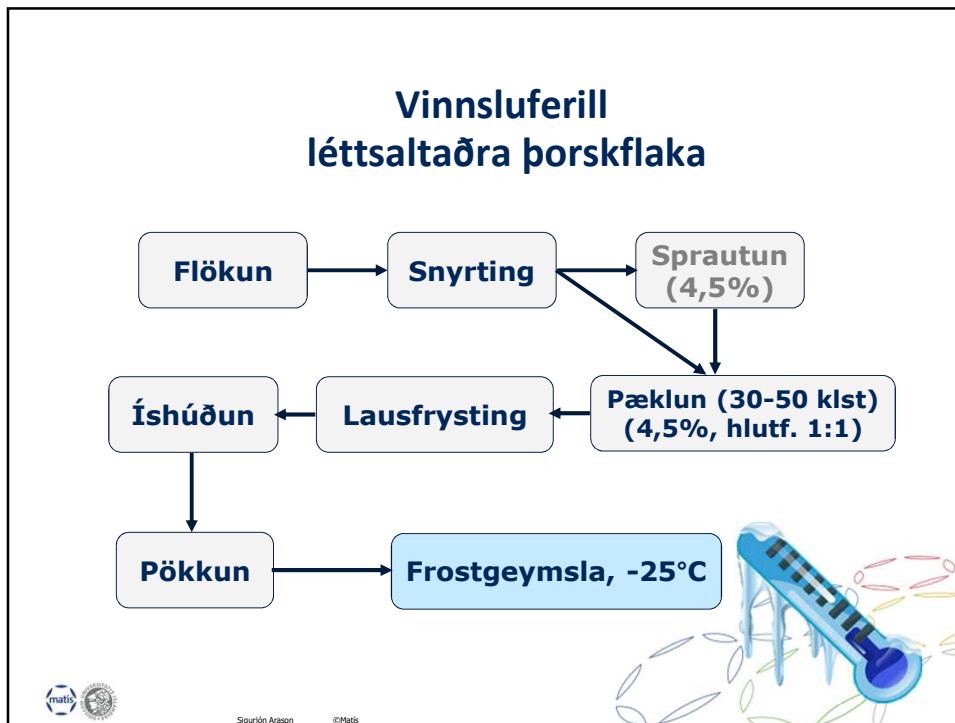
©Matis

Útvötnun

- ✓ Vatn% ↑ og salt% ↓ ⇒ örveravöxtur ↑
- ✓ Örverur sem lifðu saltferlið af
- ✓ Örverurnar geta komið úr vatninu
- ✓ Hreinlæti er mjög mikilvægt
- ✓ Útvatnaður fiskur hefur stutt geymsluþol
- ✓ Skemmdarferlið er öðruvísi en í ferskum fiski
- ✓ Saltkærar örverur geta lifað af söltun (lagst í dvala) og lifnað við eftir útvötnun.

PhD nemendur –“saltfiskgengið”

Kristín A. Þórarinsdóttir
Varði doktorsritgerð 2010 við Háskólann í Lundi
The influence of salting procedures on the characteristics of heavy salted cod
Starf: Próunarsérfræðingur hjá Marel/Taramara

Minh Van Nguyen
Varði doktorsritgerð 2011
Effects of Different Processing Methods on the Physicochemical Properties of Heavily Salted Cod
Starf: Dósent við Nha Trang University, Vietnam

María Guðjónsdóttir
Varði doktorsritgerð 2011, NTNU í Noregi
Quality changes during seafood processing as studied with NMR and NIR spectroscopy.
Starf: Prófessor við H.Í.

Sigurjón Arason ©Matis

Sigurjón Arason ©Matis

Vinnustofa um saltfisk
á Matis 30. apríl 2019

Saga, hefðir og menning tengd saltfiski
Verkunaraðferðir, mismunandi tegundir saltfisks
og útvötnun
Sigurjón Arason

Lykilorðið: Samvinna!

- Samstarf milli sjávarútvegsfyrirtækja, rannsóknaaðila, háskóla og þjónustu fyrirtækja.
- Þverfagleg verkefni
- Hefð fyrir meistaraverkefnum. PhD verkefni verða algengari
- Iðnaðurinn sér ávinning í rannsóknasamstarfi

Sigurjón Arason

© Matis

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi

KG Fiskverkun

Breytingar á alþjóðlegum matvæla viðskiptum

- Nú tíðin
- markaður dregur
  - langtíma
  - tengsl háð

Sigurjón Arason

© Matis

AG - Fisk
norden

Takk fyrir

Thank you

Sigurjón Arason

©Matis